

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. d) – Logică argumentare și comunicare
Simulare – 17 decembrie 2025

Filiera teoretică - profilul umanist

Filiera tehnologică - profilul servicii

Filiera vocațională - toate profilurile și specializările, cu excepția profilului militar

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă termenului *pește* i se adaugă însușirea *cartilaginos*, atunci:
 - a. extensiunea termenului rămâne neschimbată în timp ce intensiunea crește
 - b. extensiunea termenului crește în timp ce intensiunea scade
 - c. intensiunea și extensiunea rămân neschimbate
 - d. intensiunea termenului crește în timp ce extensiunea scade
2. Raționamentul „Unii pensionari au venituri mici, deci unii pensionari nu au venituri mari.” este:
 - a. inducție validă
 - b. conversiune validă
 - c. analogie
 - d. obversiune validă
3. Între propozițiile categorice ”Unele numere nu sunt prime” și ”Unele numere sunt prime.” există un raport de:
 - a. subalternare
 - b. subcontrarietate
 - c. contradicție
 - d. contrarietate
4. Cuantorul propoziției „Mulți elevi de clasa a XII-a sunt încrezători în viitorul lor.” este:
 - a. mulți elevi
 - b. sunt
 - c. elevi
 - d. mulți
5. Printre regulile de corectitudine ale operației de clasificare se numără:
 - a. regula consistenței, regula completitudinii, regula criteriului unic
 - b. regula criteriului unic, regula raportului de concordanță între clase, regula omogenității
 - c. regula claselor omogene, regula completitudinii, regula criteriului unic
 - d. regula celor trei elemente, regula criteriului multiplu, regula consistenței
6. Din punct de vedere extensional, termenul *pachet cu biscuiți* este:
 - a. general, colectiv
 - b. compus, absolut
 - c. nevid, compus
 - d. pozitiv, precis
7. Inferența „Dacă fiecare elev este pasionat de chimie, prin urmare toți elevii sunt pasionați de chimie” este:
 - a. o deducție tare
 - b. o inducție imediată
 - c. o inducție completă
 - d. silogism
8. Predicatul logic al propoziției ”Definirea este operație logică.” este:
 - a. definirea
 - b. este operație
 - c. este
 - d. operație logică
9. În funcție de numărul de premise din care se obține concluzia, raționamentele se împart în:
 - a. deductive și nedeductive
 - b. mediate și imediate
 - c. tari și slabe
 - d. valide și nevalide
10. Este un exemplu de propoziție particular afirmativă:
 - a. Orice om își dorește să fie fericit.
 - b. Nimeni nu este drept de bunăvoie.
 - c. Puțini elevi absentează astăzi.
 - d. Unii oameni nu sunt empatici.

B. Se dau termenii A, B, C, D și E astfel încât termenii B, C și D se află în raport de identitate; termenul E este în raport de contrarietate cu termenii C, B, D și în raport de intersecție cu termenul A; acesta din urmă este supraordonat atât lui D, cât și lui C și lui B.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă.

a) Niciun C nu este E.	c) Unii A sunt B.	e) Toți B sunt C.	g) Toți D sunt C.
b) Unii A nu sunt B.	d) Unii A sunt E.	f) Niciun B nu este E.	h) Unii C sunt E.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. Niciun elev prezent nu este nepregătit pentru examen.
2. Toate cărțile împrumutate lui Andrei sunt frumos colorate.
3. Unele plante din țara noastră sunt ocrotite prin lege.
4. Unii arbuști ornamentalii nu sunt rezistenți la ger.

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, contrara propoziției 2, subcontrara propoziției 3 și supraalterna propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei propoziției 1, respectiv contradictoria supraalternei obversei propoziției 4. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: Dacă unele inferențe nu sunt mediate, atunci unele inferențe sunt imediate.

Y: Toți ghiocelii sunt flori de primăvară, prin urmare unele flori de primăvară sunt ghioceli.

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dau următoarele două moduri silogistice: eae-1, aoo-3.

- a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**
- b) Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**
- c) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/ mod silogistic nevalid). **8 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția „Girafele sunt cele mai înalte mamifere de pe Terra”. **6 puncte**

C. Se dă următorul silogism: *Unele animale carnivore sunt păsări pentru că unele animale carnivore sunt pinguini și toți pinguinii sunt păsări.*

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

1. Concluzia silogismului este o propoziție particular afirmativă.
2. Predicatul logic al concluziei este reprezentat de termenul „păsări”.
3. Termenul major este nedistribuit în premisa majoră și distribuit în concluzie.
4. Termenul „animale carnivore” este termenul mediu al silogismului.

4 puncte

D. Se dă următoarea definiție: *Copiii sunt florile vieții.*

- a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
- b) Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a). **2 puncte**
- c) Construiți o definiție, având ca definit termenul „flori”, care să încalce regula precizată la subpunctul b). **2 puncte**

2 puncte

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)****A.**

a) câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

MeP	MaP
<u>SaM</u>	<u>MoS</u>
SeP	SoP

2x2p=4 puncte

b) construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a) **2 puncte**

Notă: Punctajul pentru construirea în limbaj natural a silogismului cerut se acordă **independent** de valoarea de adevăr a propozițiilor.

c) - câte 3 puncte pentru verificarea explicită, prin metoda diagramelor Venn (reprezentare grafică), a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date **2x3p= 6 puncte**

- câte 1 punct pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic, astfel: eae-1 mod silogistic valid; aoo-3 mod silogistic nevalid **2x1p= 2 puncte**

Notă: Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea grafică a acestuia.

B. - construirea, în limbaj formal, a oricărui silogism valid care să justifice propoziția dată **3 puncte**

- scrierea, în limbaj natural, a silogismului valid construit (cu premise adevărate/plauzibile) **3 puncte**

C. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele patru răspunsuri corecte, astfel:

1-A, 2-A, 3-F, 4-F

4x1p= 4 puncte**D.**

a) menționarea unei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**

b) precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a) **2 puncte**

c) construirea definiției cerute **2 puncte**